

REMISSYTTRANDE

Dnr 2014/6646

Er ref L2013/2984

2014-02-14

Ert datum 2013-11-13

Landsbygdsdepartementet

Rättssekretariatet

Att: Eva Kalling Lundberg

103 33 Stockholm

Reglering i djurskyddsförordningen beträffande frivilliga kontrollprogram för djuromsorg

Följande organisationer (fortsatt benämnda *näringsen*), Lantbrukarnas Riksförbund (LRF), LRF Kött, LRF Mjolk, Svensk Fågel, Svensk Mink, Svenska Djurhälsovården, Svenska Fåravelsförbundet, Svenska Ägg, Sveriges Djurbönder, Sveriges Grisföretagare och Sveriges Nötköttsproducenter har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter på ovanstående remiss och har följande att anföra.

Sammanfattning

Näringsen avstyrker remissförslaget. De huvudsakliga skälen är:

- Förslaget innebär ett olyckligt förfarande där man erbjuder viss frivillighet och flexibilitet men ändå detaljstyr från myndighetens sida. Det ger fel signaler och tar kraften ur kontrollprogrammen.

ERIKA BRENDOV, erika.brendov@lrf.se

Lantbrukarnas Riksförbund
105 33 Stockholm
Besöksadress
Franzégatan 6
Tfn 08-787 51 90
Växel 0771-573 573
www.lrf.se
Lantbrukarnas Ekonomi AB
Säte Stockholm
Org.nr SE556032926901

Dnr 2014/6646

2014-02-14

- De befintliga kontrollprogrammen inom näringen ser olika ut p.g.a. att behoven och förutsättningarna varierar mellan produktionsgrenar. Det finns också näringar som överväger att ta fram kontrollprogram. Det är därför viktigt att den juridiska grunden för kontrollprogram blir sådan att de olika behoven täcks in, något som inte uppfylls med nuvarande förslag.
- Remissförslaget leder till ökad byråkrati, ökad administration, regelkrångel och kostnader. Förslaget går tvärsen mot det regelförenklingsarbete som myndigheter och näringen genomför och som är högt prioriterat. Neringen ställer sig negativt till de kostnader förslaget medför för företagarna då de enskilt ska söka dispens hos Jordbruksverket liksom de betydande kostnader som kan förutses rörande omarbetning av befintliga kontrollprogram.
- De juridiska invändningar som anses vara grunden för förslaget bedöms inte vara så tunga att individuella dispenser ska krävas. Att varje företagare ska begära dispens är orimligt. Grundproblematiken måste anses ligga i en lagstiftning som inte fungerar när i princip en hel näring, som i matfågelproducenternas fall, med förslaget tvingas ansöka om dispens för att över huvud taget kunna bedriva en affärsmässig verksamhet. Det är också svårt att förstå att det skulle krävas dispens om man är ansluten till ett kontrollprogram, som t.ex. Svensk Fågels där det ställs mer långtgående krav än lagstiftningen och då 99% av produktionen är ansluten till programmet.
- Även om kontrollprogrammen är frivilliga måste de bygga på långsiktighet och förutsägbarhet för de företag som ansluter sig. Tidsbegränsningen i godkännandet av organisationernas kontrollprogram (omprövas vart femte år) liksom förslaget att verket *genast* ska återkalla ett godkännande eller begära nödvändiga ändringar i kontrollprogrammet motverkar detta. I det fall Jordbruksverket *genast* återkallar ett godkännande t.ex. får det mycket långtgående och helt orimliga konsekvenser för de företagare som är anslutna till kontrollprogrammet.
- Konsekvensutredningen är ofärdig i många delar och vissa uppgifter är inte korrekta vilket gör att den inte kan ligga till grund för några beslut. Det innebär betydande kostnader att ta fram och omarbeta kontrollprogram. Dessa kostnader måste beaktas i konsekvensutredningen. Neringen saknar också en omvärldsanalys där problematiken som beskrivs sätts in i ett EU sammanhang.

Dnr 2014/6646

2014-02-14

Näringsen anser att kontrollprogrammen måste få bygga på frivillighet, förtroende och ansvar. Målet bör vara att regelverket för kontrollprogrammen medger att Jordbruksverket godkänner programmen men utan att delta i programmens löpande verksamhet och utan att fatta rutinmässiga beslut. Det bästa vore att ändra djurskyddslagstiftningen, med bibehållet gott djurskydd, så att svenska producenter får möjlighet att konkurrera och så att kontrollprogram blir överflödiga. Alternativt att punktvisa förändringar görs så att de beläggningsgrader m.m. som idag kräver deltagande i ett kontrollprogram blir norm. Att behålla dagens modell vore också ett bättre alternativ än att införa föreliggande remissförslag.

Kontrollprogrammen är kostsamma såväl att ta fram som att driva och delta i. Och kraven som ställs på företagen i programmen är höga. Om remissförslaget går igenom kommer näringsens vilja att ta fram och driva kontrollprogram sannolikt att minska betydligt och behovet av förändringar i djurskyddslagstiftningen blir akut.

Bakgrund

I Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd om djurhållning inom lantbruket m.m. (SJVFS 2010:15) anges att besättningar eller stallar hos djurhållare som är anslutna till ett kontrollprogram får hållas eller beläggas enligt kontrollprogrammets regler istället för ordinarie bestämmelser. Kontrollprogram tas idag fram, drivs och finansieras till huvudsaklig del av näringsen men måste godkännas av Jordbruksverket. Kontrollprogrammen har dessutom utvecklats i nära samarbete med experter hos myndigheter, forskare m.fl. Enligt Landsbyggsdepartementet finns inte tillräckligt lagstöd för kontrollprogrammen i deras nuvarande utformning och därför föreslås i remissen åtgärder som anses komma tillrätta med detta. Branschkontrollantens åtgärder innebär enligt departementet en myndighetsutövning gentemot djurhållaren utan att nödvändigt bemyndigande finns i lag. Om inte de rättsliga bristerna åtgärdas genom ny reglering kommer enligt departementet de kontrollprogram som redan är i drift att tvingas upphöra.

Ett mål med förslaget är enligt Landsbyggsdepartementet även att öka rättssäkerheten för djurägarna eftersom de, om förslaget genomförs, kan överklaga beslut om t.ex. beläggningsgrad till domstol samt att förvaltningslagens krav på offentlighet, opartiskhet m.m. gäller då det är en myndighet som ska hantera kontrollprogrammen. Ett ytterligare problem med nuvarande system som lyfts fram är att djurhållarna ibland felaktigt uppfattar att branschkontrollanten utför offentlig kontroll.

Dnr 2014/6646

2014-02-14

Enligt Landsbygdsdepartementet sker inte heller någon konsekvent samordning eller utbyte av information mellan de privata aktörerna och länsstyrelserna.

Förslaget i stort (*nyheter markeras med fet och kursiv nedan*)

- En branschorganisation tar fram ett kontrollprogram som SJV godkänner. ***Godkännandet är tidsbegränsat till fem år. De program som är godkända idag ska underställas SJV för nytt godkännande.***
- Den enskilda djurhållaren anmäler till branschorganisationen att denne vill ansluta sin verksamhet till ett godkänt kontrollprogram. En branschkontrollant besöker anläggningen för att bedöma om villkoren för anslutning är uppfyllda.
- ***Jordbruksverket beslutar på ansökan av djurhållaren och med underlag från branschkontrollanten att bevilja verksamheten undantag/dispens från vissa bestämmelser i föreskrifterna. Jordbruksverket ska fatta sitt beslut självständigt och inte vara bundet till kontrollantens yttrande. Formellt fattas ett beslut om dispens från vissa regler i föreskrifterna förenat med villkor om att uppfylla andra krav som anges i kontrollprogrammet. Jordbruksverket ska hänvisa alla sina beslut om dispens till länsstyrelsen.***
- ***Jordbruksverket får ta ut full kostnadstäckning för sin handläggning av dispensansökningar.***
- Branschkontrollanter besöker löpande anslutna gårdar.
- Länsstyrelsen utför riskbaserad kontroll med beaktande av att verksamheten är ansluten till ett frivilligt kontrollprogram.
- ***Jordbruksverket får besluta att det undantag som beslutats om (dispens) ska upphöra att gälla eller förenas med ytterligare villkor om de villkor som är knutna till undantaget inte uppfylls eller om djurhållaren i övrigt inte följer bestämmelser om djurskydd.***
- ***Jordbruksverket får meddela föreskrifter om godkännande av frivilliga kontrollprogram för djuomsorg.***
- ***Jordbruksverket följer upp hur branschorganisationens kontroll fungerar, övervakar hur programmet tillämpas och reviderar löpande programmen.***

Synpunkter

Näringsen är positivt till förfarandet med kontrollprogram förutsatt att dessa

Dnr 2014/6646

2014-02-14

skapar flexibilitet, d.v.s. att kraven kan anpassas till den egna gårdens specifika förutsättningar, och/eller förbättrade konkurrensmöjligheter för företagarna samt givet att den administrativa bördan och kostnaden är låg. Näringen ser dock inget egenvärde i kontrollprogram. Det allra bästa vore ett enklare och bättre regelverk som skapar förutsättningar för en god konkurrenskraft med bibehållet gott djurskydd.

Kontrollprogram har vuxit fram som en nödvändig åtgärd för att skapa flexibilitet och/eller konkurrensmöjligheter för företagarna inom ramen för en lagstiftning som ligger på en helt annan, högre, nivå än övriga EU:s. Befintliga kontrollprogram för ägg och fågel, där det medges en högre beläggningsgrad än i lagstiftningen, är t.ex. nödvändiga för att det överhuvudtaget ska gå att bedriva en produktion i Sverige. Historiskt har programmen varit utvecklande för branschen då kunskapen inte fanns på 1980-talet och det förekom brister i djurhållningen. Tillsammans med forskare och experter från myndigheterna har djurvälståndet och djurhälsan genom programmen utvecklats och stärkts genom kunskap, erfarenhet och teknikutveckling. Remissförslaget andas viss tveksamhet till näringens förmåga att ta ansvar för djurskyddet och en bristande förståelse för varför det finns behov av kontrollprogram vilket är beklagligt. Det anges t.ex. på sidan 6 att incitament för att ansluta sig till ett kontrollprogram huvudsakligen är ekonomisk vinning. På sidan 3 i konsekvensutredningen anges att deltagande i programmen handlar om en ökad lönsamhet med bibehållet djurskydd. Lönsamhet i sig är självfallet något positivt och allt företagandes grund, men vad gäller befintliga kontrollprogram handlar det om flexibilitet eller om att få möjlighet att överhuvudtaget bedriva en produktion i Sverige med den mer omfattande djurskyddslagstiftning vi har jämfört med övriga EU.

Kontrollprogram har hittills byggts på frivillighet och ansvar. Något näringen ser som positivt. Näringen uppfattar dock att remissförslaget gör att denna frivillighet inskränks betydligt. Förslaget innebär att viss frivillighet ska vara kvar, men att den samtidigt starkt begränsas och omgärdas av fler regler och mer administration. Och myndigheterna ska fatta beslut i de avgörande frågorna. Principiellt anser näringen detta vara ett olyckligt förfarande där man erbjuder viss frivillighet och flexibilitet men ändå detaljstyr från myndighetens sida. Det är oroande och ger fel signaler, förutom en ökad regelbörda, byråkrati, administration och kostnader. Näringen bedömer att om förslaget går igenom kommer det sannolikt att ta kraften ur de frivilliga kontrollprogrammen. De befintliga kontrollprogrammen har funnits länge och fungerat bra. Kraven som ställs i de befintliga programmen är mer långtgående än lagstiftningen. Detta borde istället vara skäl för att överväga föreskriftsförändringar som för alla skulle möjliggöra de arbetssätt som nu enbart kan användas av den som är ansluten till ett kontrollprogram. Dessa föreskriftsförändringar bör grundas på de regler man har att rätta sig efter då man är med i kontrollprogrammen bl.a. vad gäller beläggningsgrad.

Dnr 2014/6646

2014-02-14

Näringsen avstyrker remissförslaget som bedöms öka byråkratin, den administrativa bördan och kostnaderna. Förslaget går tvärsamt det regelförenklingsarbete som myndigheter och näringsen genomför och som är högt prioriterat. Bara för matfågelnäringsen, med löpande produktionsparametrar i kontrollprogrammet, innebär förslaget så omfattande administration att nuvarande program måste omarbetas radikalt för att passa det nya förfarande som föreslås. Ett program som fungerar mycket bra och som har höjt kvaliteten på djurstallar och skötsel. För fågelnäringsen skulle i princip samtliga uppfödare med förslaget ha dispens från djurskyddslagstiftningen. En orimlig situation som ger fel signaler och är svår att kommunicera. Det är dessutom svårt att förstå att det ska krävas dispens om man är ansluten till ett kontrollprogram som t.ex. Svensk Fågels, där det ställs mer långtgående krav än lagstiftningen och då 99% av uppfödningen är ansluten till programmet och tillämpar modellen. Grundproblematiken måste anses ligga i en lagstiftning som inte fungerar tillfredsställande när i princip en hel näring tvingas söka dispens för att kunna bedriva en affärsmässig verksamhet.

De juridiska invändningar som anses vara grunden för förslaget bedömer inte näringsen vara så tunga att individuella dispenser ska krävas. Det lyfts t.ex. inte fram att något påpekande/kritik funnits från EU vad gäller den svenska hanteringen av kontrollprogram. Det saknas också resonemang och analys vad gäller skillnaden mellan EU-lagstiftningen och den svenska lagstiftningen kopplat till kontrollförordningen. Departementet anger på sidan 2-3 i remissen att offentlig kontroll enligt artikel 5 i kontrollförordningen i och för sig kan delegeras till ett privat ackrediterat kontrollorgan, men att sådan delegation inte får omfatta *åtgärder* vid bristande efterlevnad av bestämmelser (artikel 54). Någon analys av vilka sådana åtgärder kan vara saknas. Det vore lämpligt att först ta fram en sådan analys som sedan kan ligga till grund för förslag. Näringsen anser vidare att utgångspunkten för förslagen rörande dispensförfarandet är felaktig. Det är svårt att se varför en dispensansökan ska krävas då det inte är ett *undantag* från lagstiftningen det handlar om utan en djurhållare har med stöd av föreskrifterna (utan hinder av en viss paragraf) en beläggningsgrad eller annat förhållande som är *i enlighet* med ett kontrollprogram. Vad gäller t.ex. de maximala beläggningsgraderna för ägg och fågel så anges de direkt i föreskrifterna "*Utan hinder av 7 kap. 7§ får stallar hos slaktkycklinguppfödare som är anslutna till ett kontrollprogram, beläggas i enlighet med kontrollprogrammet, dock högst 36 kg per m²...*". Att man halkar ner en nivå i ett kontrollprogram, t.ex. vad avser beläggningsgrad, innebär som regel ändå att man ligger på en nivå (när det gäller hur man sköter djuren etc.) som överskrider lagnivån då man följer kontrollprogrammets krav. Och i de fall en producent inte kan fortsätta att producera på en högre beläggningsgrad överhuvudtaget så är hon/han ändå fortsatt bunden av lagens krav. Näringsen har svårt att se varför detta beslut (om att man ska följa lagens krav) ska anses vara en åtgärd av myndighetskaraktär.

Dnr 2014/6646

2014-02-14

I förslaget till ny förordningstext anges bl.a. att ”Jordbruksverket får besluta att det undantag som beslutats om (dispens) ska upphöra att gälla eller förenas med ytterligare villkor om de villkor som är knutna till undantaget inte uppfylls eller om djurhållaren i övrigt inte följer bestämmelser om djurskydd.” (32 e §). Näringen kan konstatera att förutsägbarheten är låg med detta förslag som öppnar upp för godtycke. Med skrivningen går det att utesluta någon ur ett kontrollprogram på i princip vilka brister som helst oavsett allvarlighetsgrad. Det kan gälla t.ex. mindre brister kopplat till lagstiftningen men inte till kontrollprogrammet och dessa bör ju lämpligen åtgärdas via djurskyddskontrollen på sedvanligt sätt. Att sådana mindre brister ska rendera i att man utesluts ur ett kontrollprogram kan få mycket stora konsekvenser för den enskilde. Till exempel i ägg- och fågelprogrammen skulle det sannolikt betyda att man får upphöra med sin produktion. Det är oproportionerligt. Djurskyddsärenden av mer allvarlig karaktär är en annan sak, men i förordningstexten går det inte att uttyda vilket allvar som krävs för att bli utesluten, vilket näringen anser vara en brist som behöver åtgärdas. Det är mycket höga investerings- och driftskostnader förenat med att t.ex. driva ett företag med produktion av kyckling och de investeringar som behöver göras för att vara med i kontrollprogrammet. Att gå in i ett kontrollprogram, med de stora investeringar som krävs, utan att kunna bedöma risken för att uteslutas är helt oacceptabelt.

Landsbygdsdepartementet har förutom ändringar för att åtgärda det juridiska problem som anses föreligga, d.v.s. att delegera myndighetsutövning, föreslagit andra åtgärder som ligger utöver detta. Till exempel förslaget om att alla befintliga kontrollprogram ska underställas Jordbruksverket och prövas för godkännande på nytt samt att programmen bara ska vara godkända i fem år. Dessutom föreslås att Jordbruksverket ”Om förutsättningar för att godkänna ett program inte längre finns bör Jordbruksverket genast återkalla godkännandet eller begära att nödvändiga ändringar görs i programmet.” Näringen har svårt att härleda dessa förslag till någon form av problematik som måste åtgärdas och avstyrker därför förslagen. Att det skulle finnas något substantiellt behov av dessa åtgärder och vad syftet skulle vara framgår inte heller av remissen. I det fall Jordbruksverket *genast* skulle återkalla ett godkännande får det mycket långtgående och helt orimliga konsekvenser för de producenter som är anslutna till kontrollprogrammet. Även om kontrollprogrammen är frivilliga så måste de bygga på långsiktighet och hållbarhet för de företag som ansluter sig. Näringen anser att tidsbegränsningen i godkännandet av organisationernas kontrollprogram (omprövas vart femte år) motverkar detta. Tidsbegränsningen kommer även att innebära mycket administration för Jordbruksverket, organisationen som är huvudman för ett kontrollprogram och för djurhållaren. Begränsade godkännandeperioder för kontrollprogrammen kommer att skapa osäkerhet om fortsatt godkännande både hos de organisationer som är huvudman för ett program och hos djurägarna. En ytterligare problematik är att om ett företag ansluter sig till ett kontrollprogram i ett sent skede av denna 5-

Dnr 2014/6646

2014-02-14

års period, så kommer programgodkännandet bara att gälla en kort period. Det är något som sannolikt kommer att verka hämmande för anslutning till kontrollprogram och därmed även för tillväxt och utveckling inom näringen. Neringen ser det som självklart att kontrollprogram ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt revideras löpande med beaktande av utvecklingen. Det är näringens ansvar (de som är huvudman för ett kontrollprogram) att revidera kontrollprogrammen i nära samråd med Jordbruksverket.

Konsekvensutredningen är ofärdig i många delar och vissa uppgifter är inte korrekta. Vad gäller korrigerig av felaktigheter eller kompletteringar till underlaget för beräkningarna etc. som behövs hänvisas till respektive bransch. Det är också svårt att se konsekvenserna för respektive bransch i konsekvensutredningen då endast totalsiffror anges. Den bristfälliga konsekvensutredningen gör det svårt att bedöma förslaget fullt ut och utredningen kan inte i nuvarande skick ligga till grund för några beslut. Den kostnad det innebär att ta fram/omarbete ett kontrollprogram tas inte upp i konsekvensutredningen, en brist som behöver åtgärdas eftersom detta utgör en avsevärd kostnad för näringen som behöver tas hänsyn till. Detsamma gäller investeringskostnaden för den enskilde för att kunna ansluta sig till kontrollprogrammet. Med föreliggande förslag kan det också förväntas att befintliga kontrollprogram tvingas omarbetas till betydande kostnader, något som inte kan utelämnas i konsekvensutredningen.

Neringen anser också att det är en brist att det inte redovisas och motiveras bättre varför man valt att lägga ansvaret på Jordbruksverket och inte Länsstyrelsen.

Neringen ställer sig negativt till de ökade kostnader som med förslaget kommer att drabba producenterna då de enskilt ska ansöka om dispens hos Jordbruksverket. Det anges i remissen (sid. 7) att Jordbruksverket ska få viss kostnadstäckning genom att ta ut en avgift från de djurhållare som vill ansluta sig till programmet och på (sid. 6) i konsekvensutredningen att Jordbruksverket dessutom ska få ta ut en avgift från djurhållarna för dispensansökningarna som fullt ut täcker verkets kostnader för hanteringen. Av sidan 6 i remissen framgår att djurhållarna ska stå för de löpande kostnaderna av skälet att framtagande och deltagande i kontrollprogrammen huvudsakligen är ekonomisk vinning. Det sistnämnda är inte en korrekt beskrivning, vilket även nämnts ovan i yttrandet. Det är också oklart vari dessa löpande kostnader består. För att mer exakt bilda sig en uppfattning om kostnaderna bör konsekvensutredningen justeras och kompletteras. I denna del hänvisas till respektive näring. I vissa fall kan de exakta kostnaderna dock vara svåra att uppskatta då programmen är kopplade till försäkringslösningar.

De befintliga kontrollprogrammen inom näringen ser olika ut p.g.a. att behoven och förutsättningarna varierar mellan produktionsgrenar. Det finns också

Dnr 2014/6646

2014-02-14

näringar som överväger att ta fram kontrollprogram. Det är därför viktigt att den juridiska grunden för kontrollprogram blir sådan att de olika behoven täcks in. Det är svårt att se att så är fallet med nuvarande förslag som till exempel inte är anpassat till kontrollprogrammet för matfågel.

Det anges på sidan 5 att branschen löpande bör besöka och bedöma verksamheterna. Varför inte riskbaserat? Det är ju en lämplig och vedertagen metod även i detta sammanhang.

Departementet anger på sidan 6 att förslaget inte innebär att det ska vara möjligt att bevilja undantag från djurskyddslagens eller djurskyddsförordningens bestämmelser. Näringen anser att det i framtiden skulle kunna finnas ett sådant behov och att det därför vore lämpligt att frågan hanterades inom ramen för remissarbetet. Det är angeläget att det skapas en långsiktig helhetslösning.

Ökad rättssäkerhet med möjlighet att överklaga beslut anges som en viktig fördel med förslaget. Men näringen har inte fått signaler från medlemmar eller andra om att detta skulle vara något problem och en efterfrågad åtgärd. Tvärtom är signalerna att detta fungerar bra i de befintliga programmen. Rättssäkerhetsfrågan som Landsbygdsdepartementet lyfter skulle sannolikt kunna justeras i befintliga kontrollprogram i syfte att uppfylla Förvaltningslagens krav.

Det talas i remissen om hur information ska spridas mellan Jordbruksverket och Länsstyrelserna. Dock inget om hur det ska kommuniceras med de branscher som bedriver kontrollprogram, vilket bör kompletteras med. Enligt Landsbygdsdepartementet sker inte någon konsekvent samordning eller utbyte av information mellan de privata aktörerna och länsstyrelserna. En uppfattning som enligt näringen inte är korrekt. Vidare är det inkonsekvent och svårförståeligt att en rapport från branschkontrollanten som skickas in till *en* myndighet (Jordbruksverket) inte ska ha någon större betydelse (anges i förslaget att Jordbruksverket ska fatta beslut självständigt) medan samma rapport på en annan myndighet (Länsstyrelsen) tillmäts stort förtroende då den enligt remissförslaget ska ligga till grund för riskvärdering. Hur detta ska hanteras rättsligt framgår inte heller.

Kontrollprogrammen är kostsamma såväl att ta fram som att driva och delta i. Och kraven som ställs på företagen i programmen är höga. Om remissförslaget går igenom kommer näringens vilja att ta fram och driva kontrollprogram sannolikt att minska betydligt. Behovet av förändringar i djurskyddslagstiftningen kommer då att bli akut.

Näringen anser att det bästa vore att ändra djurskyddslagstiftningen så att konkurrensmöjligheterna ökar för svenska producenter, med bibehållet gott djurskydd, och kontrollprogram blir överflödiga. Alternativt att punktvisa

Dnr 2014/6646

2014-02-14

förändringar görs i regelverket så att de beläggningsgrader m.m. som idag kräver deltagande i ett kontrollprogram blir norm. Alternativt att behålla dagens modell, vilket vore bättre än att införa nuvarande förslag som näringen således avstyrker.

Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)

LRF Kött

LRF Mjök

Svensk Fågel

Svensk Mink

Svenska Djurhälsovården

Svenska Fåravelsförbundet

Svenska Ägg

Sveriges Djurbönder

Sveriges Grisföretagare

Sveriges Nötköttsproducenter